

Risico, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid in de multifunctionele landbouw

Handreiking hoe om te gaan met
verantwoordelijkheid en
aansprakelijkheid op het eigen bedrijf

Colofon

Uitgave van Taskforce Multifunctionele Landbouw

www.multifunctionelelandbouw.nl

Tekst

Ir. Maria van Boxtel, Land & Co

Eindredactie

Marga te Velde, Taskforce Multifunctionele Landbouw

Vormgeving

Z in beeld - grafisch ontwerp

Fotografie

Dick Boschloo en beeldbank Taskforce Multifunctionele Landbouw

Januari 2011

Disclaimer: Deze brochure is opgesteld op basis van actuele wet- en regelgeving. De brochure is niet volledig en uitputtend. Het geeft ondernemers in de Multifunctionele Landbouw een handreiking hoe om te gaan met verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid op het eigen bedrijf. De informatie is met zorg samengesteld. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend. De opstellers, de Taskforce Multifunctionele Landbouw en Land & Co, aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden of onjuist gebruik van de geboden informatie.

Inhoudsopgave

Wat is aansprakelijkheid?	4
Waar ligt het schaderisico?	6
Op welke punten bent u verantwoordelijk en aansprakelijk?	8
Hoe kunt u uw aansprakelijkheid beheersen?	10
Handige adressen	11

Verantwoordelijk of aansprakelijk?

U heeft een mooi, breed bedrijf met naast de landbouw ook takken in de recreatie, boerderijverkoop, educatie, zorg, kinderopvang of natuurbeheer. U ontvangt dus bezoekers op uw bedrijf, u verzorgt cliënten of u vangt kinderen op, u organiseert poldersport. Wanneer er onverhoopt iets misgaat, kan dit een risico en zelfs schade opleveren voor uw bezoekers. Ook een vergeten stuk gereedschap of vuil op het erf kan bij bezoekers schade of letsel opleveren. Bent u dan aansprakelijk?

U bent altijd verantwoordelijk voor uw klanten, bezoekers, medewerkers of hulpboeren, maar u bent niet altijd aansprakelijk. Verantwoordelijkheid is uw zorgplicht naar uw klanten*. Aansprakelijkheid betreft de vervolgbaarheid wegens schade aan een derde, veroorzaakt binnen uw verantwoordelijkheid. Besef dat dit twee begrippen zijn: verantwoordelijkheid moet u zelf oppakken, aansprakelijkheid kunt u verzekeren.

*voor het gemak schrijven we hier 'klanten'. Hiermee bedoelen we natuurlijk ook de bezoekers, gasten, cliënten en hulpboeren, medewerkers, vrijwilligers of deelnemers op de multifunctionele boerderij.

In deze brochure krijgt u als multifunctionele agrarisch ondernemer een overzicht op hoofdlijnen over verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid in de multifunctionele landbouw. Deze brochure is niet gericht op uw verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid in de primaire landbouw, maar gaat over uw verbreding in zorg, recreatie, kinderopvang, educatie en verkoop van producten of natuurbeheer. Uiteraard is er ook over aansprakelijkheid in de verbrede landbouw veel meer te zeggen! Voor meer informatie verwijzen we u in deze brochure per onderwerp door.

Wat is aansprakelijkheid?

Aansprakelijkheid is een begrip uit het Nederlandse burgerlijk recht. Hiermee bedoelen we ‘de verplichting om u jegens uw handelingen te verantwoorden’. In feite is aansprakelijkheid een vergoeding of vervolgbaarheid van geleden schade aan een derde, veroorzaakt binnen uw verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid is uw zorgplicht naar uw klanten.

Er zijn twee vormen van aansprakelijkheid:

1. **Contractuele aansprakelijkheid:** u lijdt schade omdat iemand niet doet wat is afgesproken, bijvoorbeeld het niet leveren van voldoende jampotjes, zodat u niet op tijd uw streekproduct kunt verpakken.
2. **Wettelijke aansprakelijkheid:** iemand lijdt schade, omdat u niet doet wat u volgens de wet wel had moeten doen. Bijvoorbeeld niet goed zorgen voor een veilige werkomgeving voor uw zorgvragers, waardoor een hulpboer gewond raakt.

Wettelijke aansprakelijkheid is onderverdeeld in risico-aansprakelijkheid en schuldaansprakelijkheid.

Risico-aansprakelijkheid: u kunt aansprakelijk zijn ook als de schade niet uw schuld is. In dit geval is het aansprakelijkheid vanwege uw rol of bezittingen. Bijvoorbeeld: u bent werkgever en uw werknemer veroorzaakt een ongeluk.

Of u hebt een stier en zorgt dat deze achter een sterk hek staat, maar uw stier breekt uit en verwondt mensen. In beide gevallen bent u altijd aansprakelijk.

Schuldaansprakelijkheid: u bent aansprakelijk voor de schade die een ander lijdt door uw schuld of verwijtbaarheid. Bijvoorbeeld: u rijdt in uw auto met haast van uw erf en rijdt de geparkeerde auto van een gast aan. Dat is dan uw schuld en u bent aansprakelijk.

Verbodsbordje

“Mijn eigen kinderen hebben een trampoline in de tuin, die grenst aan onze educatieruimte. Ik heb een bordje ‘verboden toegang, springen op eigen risico’ op de trampoline gehangen. Als de bezoekende kinderen er dan op gaan springen en zich verwonden, is het toch hun eigen schuld?”

Helaas, als de bezoekers er bij kunnen, is een ‘verbodsbordje’ onvoldoende. Veel multifunctionele bedrijven realiseren zich dat niet! Verwonden de gasten zich op uw trampoline, dan bent u aansprakelijk. Ga dus verantwoordelijk om met speeltoestellen: laat ze keuren, hou een onderhoudslogboek bij en verzeker u voldoende. Of plaats de trampoline op een plek waar bezoekers er echt niet bij kunnen.

TIP Als eigenaar van gebouwen, grond of dieren en speeltoestellen bent u altijd aansprakelijk. Als werkgever en gastheer ook. Deze risico-aansprakelijkheid is gebaseerd op uw bezittingen of uw rol en die kunt u niet afschuiven. U kunt wel met erfregels of leveringsvoorwaarden duidelijk maken wat u van uw klanten verwacht. Zo kunt u uw verantwoordelijkheid tonen en uw aansprakelijkheid een beetje beheersen.

Wettelijke aansprakelijkheid kunt u nooit afschuiven of uitsluiten. Ook niet in een contract. U kunt wel in uw huisregels of leveringsvoorwaarden aangeven hoe bezoekers of medewerkers zich bij u horen te gedragen. U gedraagt zich dan verantwoordelijk. Houden uw klanten zich hier niet aan en ontstaat toch schade, dan gaat uw verzekeringsmaatschappij met de klant in gesprek. U blijft wel aansprakelijk als eigenaar van de boerderij, een dier of als organisator van een activiteit of als werkgever.

Verzekering wil niet betalen

“Tien jaar geleden heb ik een bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering afgesloten voor mijn recreatietak. Toen ontving ik ongeveer 10 groepen per jaar van 20 mensen, dat heb ik ook laten zien aan de verzekeringsadviseur. Nu is er wat gebeurd met een recreant en wil de verzekering niet betalen.”

Is uw bedrijf inmiddels al veel groter? U ontvangt nu 100 groepen per jaar van gemiddeld 50 mensen, en u heeft allerlei activiteiten toegevoegd. U heeft dit niet gemeld bij uw verzekering. Dan bent u onderverzekerd. Het risico voor de verzekeraar is met de groei van uw bedrijf tenslotte ook groter geworden. Meld wijzigingen in uw activiteiten of bezoekersaantallen altijd aan uw verzekeraar, bijvoorbeeld jaarlijks.

Sleuteltjes in de trekker

“Meestal laat ik de sleutels in de trekker zitten, dan kan ik ze altijd vinden en makkelijk wegrijden. De schoolkinderen die langskomen voor de boerderij-educatie van mijn vrouw, komen toch nooit aan de trekker, die is veel te groot.”

Onderschat bezoekende kinderen nooit: er is er altijd wel eentje met zin in avontuur! Ontvangt u bezoekers of cliënten, dan zorgt u voor een veilig sleutelbeheer.

Snel in eigen keuken voedsel bereiden

“Soms komen er onverwacht gasten langsfietsen bij onze theetuin. Ik smeer dan even snel in mijn eigen privékeuken de broodjes voor de gasten.”

Als gastvrouw bent u verantwoordelijk voor voedselveiligheid voor uw gasten. Hierbij gelden ook eisen aan de plek waar u voor uw gasten eten bereidt: dat mag nooit in uw privékeuken. Ook werkt u voor bezoekers of cliënten altijd volgens een voedselveiligheidsplan, waarbij u opschrijft wat u doet. Alleen zo kunt u zich voldoende verzekeren tegen productaansprakelijkheid.

Waar ligt het schaderisico?

Aansprakelijkheid kunt u verzekeren. Regel in ieder geval een goede verzekering! En houdt u aan de verzekeringsbepalingen. Multifunctionele agrarisch ondernemers hebben over het algemeen de volgende verzekeringsvormen:

1. bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering

Van toepassing bij bijvoorbeeld ongelukjes op het erf.

Het is verstandig en veilig om te onderzoeken of uw huidige bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering ook zaken zoals erfbezoek, huisverkoop of struikelen over uw marktkraamtouw dekt. Bespreek dit met uw verzekeringsmaatschappij, ook bij veranderingen in de bedrijfsvoering (bijvoorbeeld andere groepen bezoekers zoals kinderen, meer bezoekers, langdurig verblijf van gasten). Vaak is de premieverhoging gering, maar als u het niet meldt, bent u onderverzekerd.

2. productaansprakelijkheidsverzekering

Van toepassing bij bijvoorbeeld glas in de eigengemaakte yoghurt.

Als u eigengemaakte producten gaat bewerken of verkopen, of aan cliënten of kinderen te eten geeft, dan bent u verantwoordelijk voor de kwaliteit van die producten. Voor productaansprakelijkheid kunt u zich extra verzekeren, vaak eenvoudig als onderdeel van uw bedrijfsaansprakelijkheid. Ook hier geldt weer: meld aanpassingen in de bedrijfsvoering (zoals een uitbreiding van uw assortiment) altijd aan uw verzekeringsmaatschappij.

De wet zegt dat wanneer vaststaat dat het bedrijf aansprakelijk is, u binnen het bedrijf moet kunnen traceren wie verantwoordelijk is. Oftewel: waar binnen het bedrijf is het probleem precies ontstaan? Als u dat kunt achterhalen, weet de toezichthouder zoals de nVWA of de GGD dat 'u weet wat u doet'. Dan kunt u ook de kwaliteit van de producten in de toekomst verbeteren en schade voorkomen.

Werkt u met onderaannemers, die bijvoorbeeld de verwerkte vruchten leveren voor uw vruchtenyoghurt of uw stal ombouwen tot een kinderdagverblijf? Dan speelt de Wet ketenaansprakelijkheid en bent u als opdrachtgever aansprakelijk voor de loonbelasting en sociale premies, die misschien ten onrechte niet zijn afgedragen door uw ingeschakelde onderaannemer.

Hond bij bezoeker

"Gasten van mijn B&B hebben een hond meegenomen, en nu heeft die hond een andere gast gebeten. De gebeten gast kwam bij mij verhaal halen. Ben ik aansprakelijk?"

Als gasten bij u betalen, komen ze vaak bij u om een probleem te bespreken. Dit gesprek handelt u natuurlijk verantwoordelijk af. Dat betekent niet perse dat u ook aansprakelijk bent. De eigenaar van een dier is altijd aansprakelijk voor schade aan een derde. In dit geval zijn de eigenaren van de hond aansprakelijk.

TIP Uw activiteiten veranderen natuurlijk. U startte met wandelingen over het erf en door de weilanden, inmiddels heeft u een volledig poldersportprogramma op uw recreatieboerderij. Of u had twee vrijwilligers, nu tien hulpboeren. U gaf kinderen een glaasje melk bij de excursie; inmiddels verzorgt u boerenbuffetten vanuit uw bedrijfskeuken. Meld dergelijke uitbreidingen of wijzigingen van uw bedrijf altijd aan uw verzekeringsmaatschappij. Anders bent u onderverzekerd en keert de maatschappij minder of niet uit bij schade.

Brandje blussen

"Op onze boerencamping buiten heb ik geen brandblussers. Als er vuur ontstaat, gooien we het wel snel uit met een emmertje water."

Als campinghouder bent u verantwoordelijk voor de brandveiligheid van uw gasten. U plaatst - zoals wettelijk verplicht - de juiste en voldoende brandblussers en u laat deze blussers jaarlijks keuren.

Bekrassen auto's van mijn bezoekers

"Heel lastig, maar een paar jongens en meiden uit het dorp hebben de auto's van mijn gasten bekrast. De auto's stonden geparkeerd op het parkeerterrein van onze theetuin, op ons eigen erf. Dat ligt vlak aan de openbare weg en is dus makkelijk toegankelijk. Ben ik nu aansprakelijk?"

Als gasten op uw erf te gast zijn en bij u voor een dienst betalen, komen ze bij u om een probleem te bespreken. Dit gesprek handelt u verantwoordelijk af, met oog voor de klacht. Als eigenaar van het parkeerterrein bent u in eerste instantie aansprakelijk. Uiteraard zijn bij overduidelijk vandalisme de daders (en tot 14 jaar hun ouders) aansprakelijk. Weet u wie de daders zijn? Dan handelt hun verzekering het met uw gasten af. Weet u niet wie de daders zijn? Dan blijft u als eigenaar van het parkeerterrein aansprakelijk en zal uw verzekering de schade afhandelen.

Op welke punten bent u verantwoordelijk en aansprakelijk?

1. Veiligheid bezoekers, werknemers en zorgvragers

Als ondernemer bent u verantwoordelijk voor een veilige werkomgeving voor uzelf, uw gezin en uw medewerkers. Maar let op: ook voor uw bezoekers, vrijwilligers en zorgvragers moet u een veilige omgeving bieden. De voor werkgevers en bezoekbedrijven verplichte Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) geeft u inzicht in de risico's op uw bedrijf. Op www.rie.nl vindt u de RI&E voor uw branche, bijvoorbeeld voor zorgboerderijen. Met medewerkers of bezoekers moet u weten wat u moet doen als uw bezoekers in aanraking komen met gevaarlijke stoffen, als er brand uitbreekt of als iemand gewond raakt. U bent daarom verplicht om altijd een gediplomeerd bedrijfshulpverlener (BHV'er) op het bedrijf te hebben als u werknemers of bezoekers heeft. De verantwoordelijkheid voor een veilige omgeving is geregeld in de Arbwet. U biedt uw gasten en medewerkers een rookvrije omgeving en gaat verantwoord om met het gebruik van alcohol. Voor kwetsbare groepen zoals schoolkinderen of zorgvragers draagt u extra verantwoordelijkheid. Met de bijbehorende extra registratieverplichtingen om uw aansprakelijkheid af te dekken, bijvoorbeeld op het gebied van infectieziekten. Ook op het gebied van geweld, seksueel misbruik of kindermisbruik dient u bij zorgvragers of kinderopvang een protocol te volgen om problemen zoveel mogelijk te voorkomen. Voor meer informatie www.rie.nl of uw brancheorganisatie.

2. Veiligheid meewerken en vervoer

Meehelpende handen op en rondom het erf zijn vaak welkom, al dan niet vrijwillig. Maar u kunt een vrijwilliger niet zomaar een kettingzaag geven om uw wilgen te snoeien. Voor alle (vrijwillige) meewerkers bent u verantwoordelijk voor de veiligheid op uw erf, land of met uw werktuigen en kunnen alleen personen met de juiste certificaten de gereedschappen bedienen. Gebruik bijvoorbeeld de handleiding voor veilig vrijwilligerswerk van Landschapsbeheer Nederland om met de juiste veiligheidsmaatregelen en persoonlijke beschermingsmiddelen het landschap op en om uw erf te beheren: downloaden van www.rie.nl. Op de open dag rijdt u misschien ook wel eens bezoekers rond in een huifkar of een treintje van kuubskisten of een open, platte wagen. Op uw eigen terrein is dat toegestaan volgens de wet, maar op de openbare weg niet (behalve bij een door de gemeente vergund evenement, zoals een optocht). Maar let op: uw verzekeraar stelt aanvullende eisen bij vervoer in een open wagen op eigen terrein, bijvoorbeeld op het gebied van constructie, afsluitbare ingang en hoogte relingen etc. Ook op uw eigen terrein bent u altijd aansprakelijk voor ongelukken met de passagiers. Met paarden mag u wel met een huifkar op de openbare weg, soms met eisen vanuit de gemeente (vergunning) aan de bestuurder en de huifkar. Haalt of brengt u cliënten of kinderen naar uw zorgboerderij of kinderopvang? Meld dit bij uw verzekeraar.

3. Veiligheid dieren en dierziekten

Als bezitter van een dier bent u altijd aansprakelijk als 'het dier door zijn eigen energie schade aan een ander toebrengt', met andere woorden als de ram die de kinderen mogen aaien een kopstoot uitdeelt en een bezoeker verwondt. U kunt deze aansprakelijkheid niet opzij schuiven door een bordje 'niet aaien' of 'verboden toegang'. U toont met duidelijke erfregels wel uw verantwoordelijkheid. U kunt zich tegen aansprakelijkheid wel afdoende verzekeren. Ook de risico's van overdracht van dierziekten naar bezoekers kunt u beperken als u werkt met ingeënte dieren en duidelijk aangegeven handenwasgelegenheid biedt (volgens de afspraken zoals in de hygiëncode kinderboerderijen). Kijk voor meer informatie en registratie-eisen op www.vwa.nl/onderwerpen/dierziekten.

4. Veiligheid voedsel en (drink)water

Verwerkt u voedsel tot streekproducten, serveert u sandwiches in uw theetuin of geeft u maaltijden aan zorgvragers of kinderen? U bent verantwoordelijk voor een veilig en gezond product. U dient dit altijd te bereiden in een aparte keuken, niet in uw privékeuken. Dat u veilig met producten werkt, moet u bewijzen door op te schrijven wat u doet. U moet in ieder geval uw bedrijf registreren bij de nVWA, u moet volgens een voedselveiligheidsplan werken en uw producten zijn traceerbaar. Traceerbaar betekent dat u weet wanneer u welke grondstof heeft ingekocht of verwerkt en aan wie u het eindproduct heeft geleverd. Meer informatie is te vinden op www.vwa.nl.

U bent altijd aansprakelijk als er iets met een product is misgegaan. Met een productaansprakelijkheidsverzekering kunt u deze aansprakelijkheid afdekken. Met een boerderijcamping of bij logies van gasten of zorgvragers verstrekt u zowel drinkwater als bad- en douchewater. De kwaliteit van dat water moet voldoen aan het Waterleidingbesluit en u moet preventief optreden tegen legionellabesmetting. LTO Commerce en VeKaBo hebben gezamenlijk ingekochte pakketten voor legionellapreventie op verbrede bedrijven.

5. Veiligheid spelen en sporten

Laat u kinderen spelen op uw trampoline? Organiseert u poldersport, slootjespringen of biedt u uw campinggasten een volleybalveldje? U bent verantwoordelijk voor een veilige spelomgeving en goed onderhouden speeltoestellen op een zachte ondergrond. Dat u een veilige speelomgeving biedt, moet u bewijzen door speeltoestellen te laten keuren en een logboek van onderhoud bij te houden. U kunt zich hiervoor aanvullend verzekeren. Meer informatie: www.vwa.nl/onderwerpen/producten-non-food.

Let op: u bent ook aansprakelijk voor de veiligheid van speeltoestellen die eigenlijk voor uw eigen kinderen bedoeld zijn, maar waar de cliënten of gasten toch bij kunnen en gebruik van maken. Zet de trampoline/schommel/glijbaan van uw eigen kinderen dus weg en op een plek waar de gasten er niet bij kunnen als u geen zin hebt in controle en extra rompslomp. Let op: kinderbedjes met glijbaan of speelhut gelden ook als speeltoestel.

6. Veiligheid gebouwen

U ontvangt uw gasten en medewerkers in een veilige ruimte, met voldoende ventilatie, gemarkeerde vluchtwegen, brandveilige decoratie en jaarlijks gecontroleerde brandblussers. U laat niet meer mensen toe dan waar de ruimte voor bedoeld is. In het bouwbesluit of uw gebruiksvergunning is dit maximum aantal personen per ruimte aangegeven. Een maximum aantal deelnemers kan ook genoemd zijn in uw aansprakelijkheidsverzekering: houdt u hieraan, anders bent u ook onderverzekerd! Blijven gasten logeren of heeft u kinderopvang? Aan kinderbedden en -boxen zijn ook eisen gesteld. U bent aansprakelijk voor ongelukken in of rond uw gebouw. Meer informatie: www.vwa.nl/onderwerpen/producten-non-food.

Zie voor uw wettelijke verplichtingen ook de brochure 'Wat mag ik?' te downloaden van www.multifunctionelelandbouw.nl.

Hoe kunt u uw aansprakelijkheid beheersen?

Verantwoordelijkheid nemen, risico beheersen, aansprakelijkheid afdekken

U kunt uw aansprakelijkheid beheersen door:

1. Besef waar u eigenaar, gastheer of werkgever van bent: hiervoor bent u altijd aansprakelijk. Schat uw risico's goed in en gedraag u verantwoordelijk naar uw bezoekers, klanten en medewerkers;
2. Een goede verzekering af te sluiten, zie het stappenplan hiernaast;
3. Afspraken vast te leggen in contracten en uw algemene voorwaarden of leveringsvoorwaarden. Met deze voorwaarden kunt u bepaalde aansprakelijkheden uitsluiten. Wettelijke aansprakelijkheid kunt u nooit opzij schuiven, ook niet in een contract;
Goede voorbeelden van leveringsvoorwaarden: www.kvk.nl;
4. Een goede rechtsvorm te kiezen. In bijvoorbeeld een BV bent u niet aansprakelijk met uw privé-vermogen. Daarom kiezen sommige ondernemers een BV boven een eenmanszaak. Uitleg over rechtsvormen en aansprakelijkheid op www.multifunctionelelandbouw.nl of op www.kvk.nl.

TIP Als u zich verzekert, kan een verzekeraar extra eisen stellen om risico's te beperken. Bijvoorbeeld noteren welke gasten meedoen aan uw poldersportactiviteiten. Of bijvoorbeeld afspraken over sleutelbeheer van de trekkers. Of extra registratie over het vervoer van uw zorgvragers. Volg deze afspraken precies op, dan bent u goed verzekerd.

Stappenplan goed verzekeren en aansprakelijkheid beperken

TIP Laat een Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E) uitvoeren. Elke werkgever of bedrijf dat bezoekers ontvangt, is daartoe verplicht. Juist op een bedrijf met veel bezoekers en werknemers zonder agrarische achtergrond, is de kans op een ongelukje extra groot.

1. Zet voor uzelf uw activiteiten op een rijtje op een A4'tje of gebruik uw Risico Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E). Wat doet u allemaal? En met wie; zorgvragers, kinderen, bezoekers, medewerkers? En met welke middelen; gereedschap, speeltoestellen, keukengerei?
2. Bespreek de activiteiten op uw bedrijf met een verzekeringsadviseur. Laat de adviseur hierbij goed toelichten op welke punten u wettelijk aansprakelijk bent en welke punten bovenwettelijke te verzekeren zijn. Laat een of meerdere offertes opstellen om uw aansprakelijkheid voldoende te verzekeren.
3. Bespreek in uw gezin of met uw zakenpartners de offerte en welke risico's en aansprakelijkheden u wilt verzekeren en welke u zelf wilt dragen.
4. Verzeker uw bedrijf om uw aansprakelijkheid voldoende af te dekken.

Handige adressen

Taskforce Multifunctionele Landbouw www.multifunctionelelandbouw.nl

Voedsel- en warenautoriteit (nVWA) www.vwa.nl

Steunpunt Risico inventarisatie en -evaluatie (RI&E) www.rie.nl

LTO en LTO Commerce www.lto.nl en www.ltocommerce.nl

VeKaBo www.vekabo.nl

Zorglandbouw www.landbouwzorg.nl

Kinderopvang www.agrarischekinderopvang.nl

Kamer van Koophandel www.kvk.nl

Vragen?

www.antwoordvoorbedrijven.nl en www.weethoehetzit.nl

Risico, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid in de multifunctionele landbouw

U ontvangt bezoekers op uw agrarische bedrijf, u verzorgt cliënten, u vangt kinderen op of u organiseert poldersport. Wanneer er onverhoopt iets misgaat, kan dit een risico en zelfs schade opleveren voor uw bezoekers. Wanneer bent u verantwoordelijk en wanneer aansprakelijk?

In deze brochure krijgt een multifunctionele agrarisch ondernemer een overzicht op hoofdlijnen over verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid in de multifunctionele landbouw.

Taskforce Multifunctionele Landbouw

Oude Meije 20

3474 KM Zegveld

T 0172 40 77 02

I www.multifunctionelelandbouw.nl

E info@multifunctionelelandbouw.nl

